

Π/φος	Δ/φος	Ημερομηνία	Όνομα αρχείου
ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ	29.08.06	ΑΑΕΔ0829.PF1

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΑ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄

ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ,

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΑΔΙΟΡΘΟΤΑ

6. 41, 42, 43, 44.

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο

(Άρθρο 40 Κ.τ.Β.)

Στην Αθήνα σήμερα, 29 Αυγούστου 2006, ημέρα Τρίτη και ώρα 18.50΄, συνεδρίασε στην Αίθουσα 150 του Μεγάρου της Βουλής η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, υπό την προεδρία της Προέδρου αυτής, κυρίας Ζέττας Μακρής, με θέμα ημερήσιας διάταξης: «Επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας».

Στη συνεδρίαση παρέστη ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Αναστάσιος Παπαληγούρας.

Η Πρόεδρος της Επιτροπής, αφού διαπίστωσε την ύπαρξη απαρτίας, κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης και έγινε η α΄ ανάγνωση του καταλόγου των μελών της Επιτροπής. Παρόντες ήταν οι Βουλευτές κ.κ.:

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Παρακαλώ την Εισηγήτρια της Νέας Δημοκρατίας, να προτείνει τον τρόπο διεξαγωγής της επεξεργασίας του σχεδίου νόμου.

Το λόγο έχει η κυρία Κανελοπούλου.

ΚΡΙΝΙΩ ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΥ (Εισηγήτρια της Πλειοψηφίας): Προτείνω να καλεστεί η Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, το Βοηθό Συνήγορο, αρμόδιο για θέματα παιδιού από το Συνήγορο του Πολίτη και την Ελληνική Αντιπροσωπεία του Ευρωπαϊκού Λόμπυ Γυναικών.

Π/φος	Δ/φος	Ημερομηνία	Όνομα αρχείου
ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	ΛΥΡΑ	29.8.2006	AJED0829.KY2

(Συνέχεια ομιλίας κ. Απόστολου Κακλαμάνη)

Πολλές φορές η λεκτική βία είναι εξευτελιστικότερη και τη συναντάμε στις περιπτώσεις αντιδικίας. Τι είναι βαρύτερο; Το χαστούκι, η γρατζουνιά της γυναίκας στον άντρα ή όλα αυτά που εξένεσε ο ένας στον άλλο, τα οποία και κατά κανόνα είναι προϊόν που παράγεται και προωθείται με την προστασία και την κάλυψη της Πολιτείας και προς την ελληνική οικογένεια και προς την ελληνική νεότητα. Έχω σοβαρές επιφυλάξεις για τα αποτελέσματα αυτού του νομοσχεδίου. Δεν προσθέτει τίποτε, ουσιαστικά, στο ισχύον ποινικό και οικογενειακό θεσμικό πλαίσιο. Σωστά θα μπορούσε και αποτελεί στην ουσία επιβαρυντική περίπτωση η ενδοοικογενειακή βία κάθε φορά που τα ποινικά δικαστήρια ασχολούνται με τέτοια θέματα.

Το κεφάλαιο Δ' κατά τη γνώμη μου δεν μπορεί να σταθεί. Η Κυβέρνηση αυτή δεν έχει σοβαρότερα ζητήματα; Νόμοι έχουν ψηφιστεί, διατάγματα κατά δεκάδες και υπουργικές αποφάσεις προβλέπονται και ξαναέρχονται εδώ «ράβε – ξήλωνε» στα νομοθετήματα, ειλικρινά, δεν αισθάνομαι, ότι πρόκειται για ένα σοβαρό νομοθέτημα και ανησυχώ για το πολύ κακό που θα κάνει στο λίγο καλό που μπορεί να προσφέρει ως απειλή.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ (Αντιπρόεδρος της Επιτροπής) : Ο κ. Κοσμίδης έχει το λόγο.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ : Η βία διακρίνεται για την πολυμορφία και το εύρος της. Υπάρχει στο ένα άκρο η συλλογική βία που ασκείται με πολεμικά μέσα, βία που διαλύει κράτη και λαούς και έθνη με εκατομμύρια θύματα ή με φαινομενικά ειρηνικά μέσα, όπως η οικονομική αφαίμαξη και η καταδίκη κρατών ή λαών σε οικονομική δυσπραγία ή εξαθλίωση. Υπάρχει η βία της τρομοκρατίας, υπάρχει η υπόκωφη βία των Μ.Μ.Ε. και η βία της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο. Ενδημεί και η βία που ασκείται μεταξύ ανθρώπων για διάφορους λόγους. Παρατηρείται και η βία των ισχυρότερων προς τους ασθενέστερους, η βία των ανδρών στις γυναίκες, η βία των γονέων στα παιδιά. Εξειδικευμένη μορφή βίας ασκείτο κατά κόρον πολύ παλαιότερα σε όλες σχεδόν τις κοινωνίες όντας αποδεκτή ως κανόνας συμβίωσης. Πρόκειται για την ενδοοικογενειακή βία. Πρόκειται για κοινωνικό φαινόμενο που έχει θεμέλια σε κοινωνικά στερεότυπα, κατάλοιπα ενός όχι και τόσο μακρινού παρελθόντος, τουλάχιστον για τη χώρα μας. Η κόρη δεν ήταν σαν τον αδελφό. Η βία του

Π/φος ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	Δ/φος ΛΥΡΑ	Ημερομηνία 29.8.2006	Όνομα αρχείου AJED0829.KY2
------------------------	---------------	-------------------------	-------------------------------

πατέρα προς την κόρη ήταν θεμιτή. Τα κορίτσια δεν είχαν δικαίωμα στον έρωτα. Η παρθενία ήταν η καλύτερη προίκα. Η μόρφωση δεν χρειαζόταν στα θηλυκά. Τα εγκλήματα τιμής στην ημερήσια διάταξη. Βέβαια, και σήμερα ακόμη ο πατέρας παραδίδει την κόρη στον γαμπρό. Η εργασία των γυναικών, γενικευμένη πια, ήταν περίπου αδιανόητη ή εξαιρετική. Η οικονομική εξάρτηση καθήλωνε τη γυναίκα σε ανεκτικότητα και υποταγή.

Δεν είναι τυχαίο που η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, ως εξειδικευμένης μορφής βίας, χρονολογείται εδώ και τρεις περίπου δεκαετίες σε ιδιαίτερα ανεπτυγμένες και ευαισθητοποιημένες κοινωνίες, όπως αυτές των σκανδιναβικών χωρών. Τη σκυτάλη πήραν το Συμβούλιο της Ευρώπης και ο Ο.Η.Ε., αργότερα, με συστάσεις προς τα μέλη τους. Πολλές ευρωπαϊκές χώρες συμμορφώθηκαν και ακολουθεί και η Ελλάδα. Και στις Ηνωμένες Πολιτείες το 1994 ψηφίστηκε ο νόμος violence against woman act, που κατέστησε την επίθεση κατά γυναικών ομοσπονδιακό έγκλημα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αναρωτιέμαι και προβληματίζομαι, ως τώρα η ενδοοικογενειακή βία ήταν απλά, ηθικά απαξιωτική και νομικά αδιάφορη πράξη, ώστε να χρήζει ειδικής μεταχείρισης και αντιμετώπισης; Ή ήταν και είναι πράξη εμπεριεχόμενη στις προβλέψεις του ποινικού και του αστικού κώδικα και απλά συνιστά εξειδίκευση, όπως η διάκριση οφθαλμολογίας αριστερού ή δεξιού οφθαλμού;

Κάπου διάβασα ότι το 1993 η Διάσκεψη για τα ανθρώπινα δικαιώματα, θεώρησε τη βία κατά των γυναικών ως παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Δεν αντιλαμβάνομαι τη διάκριση. Δηλαδή, κάθε βία έναντι οποιουδήποτε ανθρώπου δε συνιστά προσβολή ανθρωπίνων δικαιωμάτων; Και πόσο μια πρόβλεψη αυστηρής τιμωρίας της ενδοοικογενειακής βίας μπορεί να περιορίσει το φαινόμενο όσο οι κοινωνικές ρίζες δε θίγονται; Προσωπικά, πιστεύω ότι το φαινόμενο έχει ήδη περιοριστεί όχι τόσο από τις προβλεπόμενες ήδη κυρώσεις όσο από τις κοινωνικές εξελίξεις. Η γυναίκα είναι ισότιμη σε μόρφωση και σε οικονομική κατάσταση και σε κοινωνική θέση. Αν βιάζεται πίσω από τις οικογενειακές κουρτίνες «παίρνει το βαλιτσάκι της και φεύγει» μη διστάζοντας να καταγγείλει. Εξ ου και τόσα διαζύγια. Η ενδοοικογενειακή βία ολοένα θα περιορίζεται σε κατάλοιπα της εποχής του άνδρα αφέντη και τιμωρού και σε ψυχοπαθολογικά άτομα. Ομιλώ, βέβαια, για χώρες ανεπτυγμένες πολιτισμικά και θεωρώ και τη χώρα μας μια από αυτές. Πιθανώς να βλέπω το ποτήρι μισογεμάτο.

Π/φος	Δ/φος	Ημερομηνία	Όνομα αρχείου
ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	ΛΥΡΑ	29.8.2006	AJED0829.KY2

Όσα ανέφερα σχετίζονται, βέβαια, με την αρχή του νομοσχεδίου. Είμαι πολύ διστακτικός σε πρωτοβουλίες σαν την υπό συζήτηση, που θεωρώ ότι εν πολλοίς καλύπτονται από το ισχύον δίκαιο, όπως ερμηνεύεται αυτό και εφαρμόζεται. Το νομοσχέδιο ουσιαστικά συμμορφώνεται σε συστάσεις διεθνών οργανισμών, καθώς και στην απόφαση – πλαίσιο του Συμβουλίου της Ε.Ε. της 15^{ης} Μαρτίου 2001. Αμφισβητώ σφόδρα την ανάγκη ή σκοπιμότητα ιδιαίτερου νομοθετήματος για την αντιμετώπιση της βίας στους κόλπους της οικογένειας. Η βία οπουδήποτε και από οποιουδήποτε και σε βάρος οπουδήποτε ασκούμενη, ήδη αποδοκιμάζεται και τιμωρείται από το δίκαιο με ευρεία δικαιοδοσία του δικαστή στην επιμέτρηση της ποινής ανάλογα με το βάρος κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης. Η επιφύλαξή μου στηρίζεται στην άποψη ότι το δίκαιο δεν πρέπει να διασπάται χωρίς ιδιαίτερο λόγο. Και εδώ έχουμε διάσπαση του δικαίου. Η ενδοοικογενειακή βία, ως ιδιαίτερη μορφή βίας, θα έπρεπε να αντιμετωπίζεται με τις κοινές διατάξεις κατά της βίας ως επιβαρυντική περίπτωση με τροποποίηση ή συμπλήρωση των διατάξεων του Ποινικού Κώδικα και όχι ως ιδιαίτερο νομοθέτημα. Μορφή ποινικής διαμεσολάβησης ισχύει εδώ και 10ετίες. Ο παθών προσφεύγει στον εισαγγελέα, ο οποίος δικαιούται να ασχοληθεί ο ίδιος, αλλά συνήθως με σημείωμά του, εντέλλεται το αρμόδιο αστυνομικό τμήμα να καλέσει καταγγέλλοντα και καταγγελλόμενο, επιχειρώντας όχι πάντοτε ματαίως τη συμφιλίωση.

Π/φος	Δ/φος	Ημερομηνία	Όνομα αρχείου
ΙΣΜΥΡΙΔΗ	ΔΡΑΚΟΥΛΑΚΟΥ	29.8.06	AKEDO829.IE2

(Συνέχεια ομιλίας κ. Σωκράτη Κοσμίδη)

Η πολυδαίδαλη ρύθμιση αυτή στο νομοσχέδιο φοβάμαι ότι δεν πρόκειται να αποδώσει απολύτως τίποτα, πολύ δε περισσότερο που το κοινωνικό θέμα αντιμετωπίζεται ως ποινικό φαινόμενο. Θα προτιμούσα έναν οικογενειακό δικαστή στη θέση του Εισαγγελέα και της Αστυνομίας. Επίσης, η αρωγή των θυμάτων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 21 του νομοσχεδίου, ισχύει ήδη εδώ και χρόνια. Δεν αντιλαμβάνομαι γιατί νομοθετείτε εκ νέου. Φοβάμαι ακόμη ότι κάποιες περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας θα καταστούν δημόσιο θέαμα και κάποιες άλλες αντικείμενο εκβιασμού. Εύχομαι να διαψευστώ. Επιφυλάσσομαι για τη διατύπωση των απόψεών μου επί των άρθρων στη σχετική συνεδρίαση.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ (Αντιπρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η κυρία Παπακώστα.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ : Συζητούμε σήμερα ένα σχέδιο νόμου, το οποίο πραγματικά μας έχει απασχολήσει το τελευταίο διάστημα. Θεωρώ, θετική την πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης για το νομοσχέδιο αυτό.

Άκουσα με προσοχή τον κ. Κακλαμάνη, τον κ. Κοσμίδη και τον κ. Κουβέλη σε σχέση με τις επιφυλάξεις που εξέφρασαν, οφείλουμε όμως να αναγνωρίσουμε ότι το θέμα ενδοοικογενειακή βία δίπλα είχε την ετικέτα, όταν συζητείτο, η οποία έλεγε «εν κρυπτώ τελούμενο έγκλημα». Κατά την έννοια, λοιπόν, αυτή επειδή ασφαλώς και ο νομοθέτης είναι εκείνος, ο οποίος καλείται να επιλύσει με την παρέμβασή του τα προβλήματα, που παρουσιάζονται στην κοινωνία, είναι ένα υπαρκτό ζήτημα που μας αφορά όλους. Αναντίρρητα κανένας δεν αμφισβητεί ότι πρόκειται κατ' αρχάς για προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας είτε κατευθύνεται σε γυναίκα είτε σε ανήλικο είτε κατευθύνεται αυτή η άσκηση της σωματικής βίας σε άνδρα. Θέλω να πω, ότι είναι μία υπαρκτή πραγματικότητα και υπό την έννοια αυτή αναγνωρίζεται θετική η νομοθετική πρωτοβουλία.

Χωρίς να θέλουμε να περιαυτολογήσουμε οι συνάδελφοι της πλειοψηφίας είχαμε τη διορατικότητα, όσον αφορά στο ζήτημα αυτό, ότι πρέπει να αντιμετωπιστεί και το είχαμε φέρει προς συζήτηση στη Βουλή. Αλλά, θέλω να κάνω κάποιες παρατηρήσεις, ώστε σήμερα που